

23. 5. 2018

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vymáhání pohledávek ve Španělsku a na Slovensku

V následujícím článku se pokusíme shrnout a porovnat specifika jednotlivých způsobů vymáhání pohledávek a jejich rozdíly ve slovenském a španělském právním systému, přičemž jsme se zaměřili na běžnou pohledávku, jako nárok na peněžité plnění závazku stanovené vymezenou dobou splatnosti, po jejímž uplynutí může věřitel od dlužníka požadovat plnění.



Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

Základním předpokladem pro úspěšné vymáhání pohledávek, ať už mimosoudním vymáháním formou předžalobní výzvy resp. pokusu o smír, nebo soudní cestou, je zejména schopnost věřitele prokázat a zdokumentovat existenci nároku.

Ve slovenském a španělském právním systému platí shodně, že pro soudní vymáhání musí peněžitá pohledávka splňovat následující:

- musí být splatná, to znamená, že nastal určený datum, od kterého vzniká dlužníkovi povinnost plnit věřiteli.
- nesmí být promlčena, to znamená, že se věřitel se musí domáhat plnění pohledávky soudní cestou během zákonem určeného časového období. Obecná promlčecí doba se použije všude tam, kde zákon pro určité právo neupravuje promlčecí dobu zvláštní. Ve slovenském právu je obecná promlčecí doba stanovena při občanskoprávních vztazích na 3 roky a při obchodně právních vztazích na 4 roky. Ve španělském právním systému po novelizaci Código Civil (občanský zákoník) z roku 2015 se obecná zákonná lhůta na vymáhání pohledávek snížila z 15 na 5 let. Při vymáhání peněžních pohledávek však je třeba rozlišovat zda, dlužníkem je podnikatel nebo firma (účel dosažení zisku) nebo fyzická osoba nepodnikatel (účelem je osobní spotřeba). V prvním případě je doba promlčení stanovena na 5 let, ve druhém se tato doba snižuje na 3 roky. Délka promlčecí doby také závisí na povaze dokumentu, který je nositelem právního nároku na peněžité plnění a také závisí na právním vztahu, resp. jeho povaze. V případě šeku a směnky je promlčecí doba 3 roky, v případě indosovaného šeku nebo směnky se promlčecí doba zkracuje na 6 měsíců. Promlčecí doba při přepravě zboží je 1 rok a při pronájmu nemovitostních 5 let.

Na Slovensku může věřitel své pohledávky vymáhat soudní cestou dvěma způsoby, a to buď podáním návrhu na vydání Platebního rozkazu, nebo od 1. 2. 2017, kdy nabyl účinnosti zákon č. [307/2016](#) Sb., O upomínkovém řízení a o doplnění některých zákonů, podáním návrhu v upomínkovém řízení.

- **1. Řízení o platebním rozkazu:** v ustanovení. § 265 a násl. Civilního soudního řádu je toto zkrácené řízení charakteristické rychlostí a hospodárností v domáhání se vydání rozhodnutí o peněžních nárocích, bez nařízení soudního projednání. Pokud návrh platebního rozkazu splní zákonem stanovené podmínky, soud vyzve dlužníka, aby do 15 dnů od doručení platebního rozkazu věřiteli uplatňovanou pohledávku zaplatil, nebo aby v téže lhůtě podal odpor, kdy v tomto případě soud nařídí jednání.
- **2. Upomínací řízení:** jedná se o alternativní způsob soudního vymáhání peněžních pohledávek k postupu podle Civilního soudního řádu. Jde o zjednodušený proces vymáhání pohledávek, jehož výsledkem je také vydání platebního rozkazu. Na rozdíl od řízení o vydání platebního rozkazu se však upomínací řízení vede výlučně elektronicky.

V případě upomínacího řízení je příslušným jen jeden soud - Okresní soud v Banské Bystrici, přičemž v řízení o platebním rozkazu je místně příslušný okresní soud bydliště žalovaného nebo sídla společnosti.

Ve španělském právu se vymáhání pohledávek v zásadě řídí třemi typy soudních řízení, která se určují podle výšky hodnoty a povahy (materie) pohledávky:

1) *Juicio Declarativo*, které se dělí na:

A) *Juicio Declarativo Ordinario* - ust. 249 Ley de Enjuiciamiento Civil: sem spadá vymáhání pohledávek, jejichž částka převyšuje hodnotu 6.000 € a také některé zákonem vymezené typy pohledávek, např. ty, které se týkají pohledávky vyplývající z vyživovací povinnosti. Tyto vymezené typy pohledávek budou vymáhat v uvedeném řízení bez ohledu na výši jejich hodnoty. Zároveň budou tímto řízením vymáhány všechny pohledávky, jejichž ekonomická hodnota se nedá určit.

B) *Juicio Declarativo Verbal* - ust. 250 Ley de Enjuiciamiento Civil: do tohoto typu řízení spadá vymáhání pohledávek, jejichž hodnota nepřesahuje 6.000 € a také některé zákonem určené konkrétní typy pohledávek, např. pohledávky vyplývající z neplacení sjednaného nájmu v nájemní smlouvě, pohledávky z leasingových smluv, atd. Přičemž u těchto konkrétních typů se již nepřihlíží na výši pohledávky.

Co se týká povinnosti být zastoupen advokátem a prokurátorem (procesním zástupcem, více o zastoupení prokurátorem si můžete přečíst >>> [zde](#)), tak povinnost zastoupení vzniká při pohledávkách nad 2.000 € (pod 2.000 € si může věřitel podat žalobu sám).

Důležitým momentem při určení řízení je hodnota pohledávky, protože jednotlivé typy pohledávek, jejichž vymáhání přísluší jednomu nebo druhému řízení (ordinario/verbal), jsou velice specifické a v praxi ve velké většině případů se příslušné řízení určuje na základě hodnoty pohledávky, t.j. pod 6.000 € Verbal, nad 6.000 € Ordinario.

Oba tyto typy řízení mají deklaratorní charakter, tzn. že „pouze“ potvrzují, nebo zamítají existenci právního nároku jako takového, kterého se věřitel domáhá bez toho, že by dlužníka v soudním rozhodnutí zavazoval přiznaný právní nárok i plnit/zaplatit - rozhodnutí soudu v těchto řízeních nejsou vykonatelné. Soud tedy rozhodne, že dluh existuje, ale jakmile dlužník není ochotný jej dobrovolně zaplatit a rozhodnutí se stane právoplatným, je potřebné podávat žalobu na vykonání soudního rozhodnutí a domáhat se tak zaplacení.

2) *Juicio Monitorio* (platební rozkaz) - ust. 812 a násl. Ley de Enjuiciamiento Civil: ideální způsob na vymáhání pohledávek, které jsou řádně zdokumentovány (fakturou, šekem, atd.). Vymáhaná

pohledávky musí být podle zákona:

- peněžního charakteru, musí být vyjádřena v eurech, nebo jiné uznané měně
- její hodnota musí být přesně vyčíslená
- k návrhu je potřebné doložit dokumenty, které potvrzují existenci pohledávky (dokumenty jakéhokoliv typu, v jakémkoliv formě, na jakémkoliv nosiči podepsaném, nebo orazítkováném dlužníkem, faktury, objednávky, dodací listy, korespondence, smlouvy, směnky, atd.)

Soud po přijetí návrhu přezkoumá a následně jakmile návrh a vymáhaná suma splňuje formální a obsahové náležitosti, vyzve dlužníka, aby se do 20 dní vyjádřil (podal odpor), nebo aby v té jisté lhůtě dluh zaplatil. Jakmile dlužník pohledávku zaplatí, řízení se končí. Když podá dlužník odpor, řízení se transformuje do příslušného řízení podle hodnoty pohledávky, tedy verbal, nebo ordinario, s tím, že povinnost zastoupení advokátem a prokurátorem závisí od konkrétního případu resp. výše pohledávky.

Přes toto řízení se může vymáhat pohledávka, která splňuje uvedené náležitosti, v jakékoli hodnotě. Zastoupení advokátem a prokurátorem v tomto řízení není povinné.

Ve španělském soudním systému platí, že platební rozkaz nemůže doručovat dlužník do ciziny.

3) *Procedimiento cambiario* - ust. 819 a násl. Ley de Enjuiciamiento Civil: vztahuje se na pohledávky spočívající ve směnkách, šecích, dlužných úpisech. Tyto tituly, aby byly platné a vymáhatelné, musí obsahovat zejména:

- datum jejich vydání
- datum jejich splatnosti
- identifikaci stran (kdo má platit, komu se má platit).

Jakmile dlužník do 20 dní od doručení výzvy nezaplatí, nebo nepodá odpor, automaticky se přechází do exekučního řízení a dlužníkovi se zabavují majetky v hodnotě dlužné sumy.

Zastoupení advokátem a prokurátorem je povinné.

Příslušnost soudu za účelem podání žaloby je určena v Ley de Enjuiciamiento Civil. Ust. 50 LEC určuje v případě fyzických osob jako příslušný soud v místě bydliště odpůrce a v případě, že odpůrcem je fyzická osoba podnikatel, příslušným může být též soud v místě, kde odpůrce vykonává svou podnikatelskou činnost.

V případě právnických osob je podle ust. 51 LEC místně příslušný soud podle místa sídla právnické osoby, nebo soud v místě, kde sporný právní vztah vznikl a také soud v místě, kde se měl tento vztah plnit.

Předžalobní výzva, rozhodcovská doložka

Jak na Slovensku, tak i ve Španělsku se doporučuje z ekonomického i praktického hlediska, spíše než přistoupit k vymáhání soudní cestou podáním žaloby, pokusit se vymáhat pohledávku a urovnat spor mimosoudně. Přestože žádný španělský zákon neukládá povinnost věřiteli zaslat dlužníkovi upomínku před podáním žaloby, soudy přihlížejí na to, zda se věřitel v dobré víře před podáním

žaloby snažil urovnat vzniknutý dluh s dlužníkem. Existence předžalobní výzvy španělské soudy v některých případech zohledňují při přiznávání soudních nákladů. Strany se smluvně mohou dohodnout na všem, co není v rozporu se zákonem, právními zvyky a veřejným pořádkem. Nic tedy stranám nebrání, aby svoje vzniklé spory podřadily rozhodcovskému řízení. V případě dlužných pohledávek vzniklých při silniční přepravě zboží, jejich vymáhání, respektive řešení těchto sporů musí podle zákona primárně vymáhat přes rozhodcovské řízení, až následně v případě neplnění rozhodcovského nálezu, soudní cestou. Ustanovení 38.1 Ley de Ordenación de Transporte Terrestre stanovuje vymáhání pohledávek formou rozhodcovského řízení, pokud to strany expresně nevyloučily.

Soudní poplatky a úroky z prodlení

Pro vydání platebního rozkazu je na Slovensku potřebné uhradit soudní poplatek 6% z hodnoty sporu, minimálně 16,50 € a maximálně 16.596,50 € v obchodních věcech 33.193,50 €. V upomínacím řízení se soudní poplatek snižuje na 50% z procentní sazby určené sazebníkem.

Fyzické osoby ve Španělsku jsou od soudních poplatků osvobozeny. Právnícké osoby, které nejsou zákonem osvobozené od placení soudních poplatků (kterým nebyla přiznána bezplatná právní pomoc) platí soudní poplatky paušálně: Ordinario: 300 €, Verbal: 150 €, Cambiario: 150 €, Monitorio: 100 € (poplatek se platí v případě pohledávky nad 2.000 €).

Co se týká úroků z prodlení ve Španělsku, je třeba rozlišit, zda v konkrétním sporu jde o pohledávku mezi fyzickými osobami nebo mezi osobami právníckými.

Pro fyzické osoby platí, že výška úroků z prodlení je volně stanovená stranami. Pokud nebyla výška úroků dojednána, platí roční zákonná úroková sazba - 3%. Je třeba podotknout, že v případě fyzických osob, kdy se na rozdíl od osob právníckých mezi stranami nedohodne žádná výška úroku z prodlení, zákonné úroky začnou plynout až ode dne vyrozumění dlužníka o dluhu, tedy od soudní, či mimosoudní výzvy na plnění.

Úroky pro právnícké osoby jsou upraveny zákonem Ley 3/2004 de Medidas de lucha contra la morosidad en las operaciones comerciales. Úrok může být dohodnutý smluvně, pokud není, roční zákonný úrok je stanoven ve výši 8% a začíná plynout dnem splatnosti pohledávky, a to bez potřeby zaslání výzvy dlužníkovi.



JUDr. Václav Vlk

JUDr. Petra Baňáková

[advokátní kancelář](#)

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736

Fax: +420 224 818 736

e-mail: paha@moreno-vlk.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)